

Obseg tvarine in sporedno ravnanje pri tem pouku v ljudski šoli na deželi bilo bi naj pa tako-le:

Prvo leto naj se pri začetnicah pričénja vselej s pletenjem nogovic; ko so učenke v tem dobro izurjene, preide naj se k podpletanji in vpletanji starih nogovic, kar bi za prvenke in prvo leto tudi po okoliščinah zadostovalo.

V drugem letu naj se pletenju pridruži hočkanje ali heklanje, kar naj se po zmožnostih učenk lepo sporeduje in vzajemno veže. To dvoje je za prvi začetek pouka v ženskih ročnih delih najložeje in najpripravneje ter zadostuje za prvi dve leti popolnoma, se vé, da le na deželi. V mestih bode pa to užé nekoliko drugače.

Tretje leto naj se preide k šivanju, iz začetka namreč s tem, da se učenke navadijo prav iglo držati in roko sukati, kar jim pa gotovo sivih lás delalo ne bode, ako so se v prvih dveh letih pletarske igle in pa hočko prav držati in sukati privadile. Iz začetka naj šivajo le prav lahke in najnavadneje reči na pr.: obrobjevanje žepnih in drugih robcev ter sêšivevanje domačega platna, debele kotenine, malih rjuh i. t. d., čemur naj se pridruži tudi črkanje ali zaznamnjevanje perila na redkem in debelem platnu (mreži), ter naj se to v prvem in drugem letu obravnavano skrbno in nadaljevalno ponavlja.

Četrto leto naj se pričnè z navadnim krpanjem in obšívévanjem stare obleke, kar pa, ako se hoče čedno in pošteno izvršiti, užé večjega truda napravlja, kot premo šivanje na omet; tudi tukaj mora se vsa v prejšnjih treh letih obravnavana tvarina marljivo in korektno ponavljati. Užé samo s tem bil bi velik in koristni napredek v ženskih ročnih delih storjen in na deželi tudi dosežen.

Peto leto naj se vadijo dotične učenke novo vrezano (vstriženo) obleko lepo in pravilno skupaj skladati in šivati, ter naj nadaljevalno ponavljajo vso dosedanjo tvarino.

Šesto leto naj se vadijo učenke tudi užé same mere jemati (obleko meriti) in obleko (navadno vsakdanje perilo in drugo) vrezovati (krožiti), kar naj se najpreje iz zadosti močnega papirja, a pozneje pa tudi iz razne in pripravne robe prireja, a to pa pod paznim in skrbnim očesom učiteljice same, katera naj vse pomankljivosti odpravlja, ter učenke pri tem pravilno v točnosti in natančnosti vadi. Učenke naj potem vse to, kar so samé vrezale, tudi samé sêšijejo, kar jim bode v največjo spodbudo in najbolje plačilo za njihovi prejšnji trud pri poučevanji skoz vsa leta. V tem letu naj se učenke sèznanijo tudi dejansko sè žehto in s pranjem ter likanjem bele obleke in perila. Potem se vse to še enkrat ponavlja.

Po le-tej lestvici poučuje nekje na Notranjskem neizprašana, a vrlo zberizena učiteljica dekleta v ženskih ročnih delih, kar imam prav pogostokratov priliko sam opazovati; vspeh je prav izvrsten in plodonosen.

Za poučevanje v ženskih ročnih delih je najpripravnejši dan v tednu četrtek popó-ludné vse šolsko leto in to posebno na deželi.

Tako naj bi se na ljudskih šolah po deželi gledé pouka v ženskih ročnih delih dejansko ravnalo, ter slednjič tudi dospelo do pravega smotra.

Le želeti je, da bi se v tem za domače gospodinje tako prevažnem in zeló potrebnem predmetu skoraj po vsi deželi vseh ljudskih šolah poučevalo. Matija Rant.

Beseda slovenskim učiteljem.

Národ, ki ne časti samega sebe, tudi častí drugih vreden nij! Častimo pa svoj národ, če ob vsakej priliki dejansko pokažemo ljubezen do njega in če ljubimo svoj materini jezik. Vsakdo tedaj, bodí-si ta ali ta, ima nalog, da dela po svojih močéh za njega prospeh.

Od mnogih sredstev, koja so nam na razpolaganje, da se širi prava národna zavest — in po nji ljubezen do národa, da se širijo vednosti in novosti, so dobri časopisi. Da so nam potrebni, ne bo nihče tajil; dá, njih potreba je tolika, da si je omislil slehern stan svoje glasilo, list, ki piše o njega interesih in zagovarja njega pravice.

Tudi mi slovenski učitelji imamo svoje glasilo: „Učiteljskega Tovariša“. On je naš list, in tega se moramo okleniti, ker nam je vir, iz katerega naj zajemamo duševno hrano, ker nam je z njim osigurjen list, kjer naj po svojih močéh govorimo o predmetih národne ljudske šole, razpravljamo praktične poskuse i. t. d. Imeti ga moramo pa tudi, da vsemu svetu pokažemo, da smo res slovenski učitelji in da pred vsem podpiramo d o m a č o s t v a r.

V prvej vrsti naročujemo se na dobre časopise zato, da se po njih učimo. Danes, ko nam je na izbiro toliko različnih pedagoških listov, kake različne vrednosti so gledé vsebine, in so — kar je nemških z malo vzjemo — edini vsi le v mrzenji do nas Slovanov, je pač težko si list naročiti, baš ker se čestokrat tudi primeri, da se naroča na list po nasvétu koga družega, in tako, da naročevalec dotičnega lista še prej ni bral. Naš šolski list je bogat gledé tvarine, in tudi dopisov iz vseh slovenskih pokrajin mu ne manjka. Ker mu tudi cena nij previsoka, mislim da je vsakemu omogočeno da si ga naroči. Skrbimo tedaj, da se „Učiteljski Tovariš“ širi mej tovariši, in v prvej vrsti priporočajmo ga onim gg. tovarišem, koji ga dozdej še nimajo; seznanimo jih z njegovimi načeli in uverjeni bodo, da z njim ne delamo propagande, temveč, da nam je v prvej vrsti mar izomika samega sebe.

V drugej vrsti pa delajmo, da bode „Tovariš“ vsestranskim tirjatvam zadostoval, da bo res glasilo vseh slovenskih učiteljev. On naj bode naša duševna delavnica, kjer naj se vsak vadi. Gotovo ga nij učitelja na Slovenskem, kateri bi v teku šolskega leta ne imel prilike zabeléžiti kak važen dogodek iz dejanskega šolskega življenja. Le malo časa in nekaj dobre volje je treba, da se spravijo taki dogodki na papir, in marsikomu bo vstreženo. Pišimo pa tudi na podlagi nadaljnega izobraževanja samega sebe o vsem, kar je pomenljivo za šolstvo. Tako, dragi tovariši, delajmo in nikdar ne bo manjkalo našemu listu mikavnega berila, in tako je mogoče, da se oprosti mili „Tovariš“ tesnih spon, ki ga zdaj vežejo, to je, privedimo ga po neumornem vsestranskem delovanju do tega, da se razširi.

Ne bodimo strahopetneži, koje straši vsaka nelepa beseda, koji — čeravno imajo srce na pravem mestu — morda le iz strahu ne marajo lista, kateri ne ugaja marsikomu. V vzgled naj nam bodo možje, kateri so prestali hude národne boje, a stojé trdno in značajno.

Če imamo tudi mnogo trpeti v marsikaterem obziru, eno si pri vsem tem lahko ohranimo: značajnost in ljubezen do svojega národa. Ljubezen do národa, do domovine, ožje in širje, gojiti mora vsak učitelj ne le z besedo, temveč tudi z vzgledi, z jasnim dejanjem.

— j —

Učiteljska zborovanja v Ljubljani.

III.

Občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani.

(Konec.)

Gosp. Stanonik: Ako si jaz izbiram prijatelja, ter mu koj stavljam za moje prijateljstvo neke pogoje, se mu bo to gotovo zdelo dvoumno. Tudi tukaj vidim neke tako zvane pogoje, in mislim, da je to muenje tudi mojih tovarišev, da je pod pogoji vzprejemati prijateljstvo jako težko.